

Ka Jingkyntu 2022

Ban long ki atiar jong ka jingiatylli.

Ban long ki atiar ha ka ban iarap ia ka jingiatylli ba kan san kan rangbah, ban tehsong ia ka jingiadei hapdeng ki briew. Kane ka long ka jingtyntjuh bakhrawtam ha kine ki por jong ngi.

Ka por mynta ka pyni ia ki jinglong ki bym iahap dur shuh lane kiba ia long markhongpong iwei na iwei. Ha kawei ka liang ki khun bynriew ki la kham shemphang ba la tehsong ia ngi tylli lang bad ki jynthaw baroh. Ka khlam kala pynlong ia ngi ban sngewthuh ba ngin ialong kawei haiing hasem. Ngi ia iaide lang ruh ryngkat ryngkat bad ki jingeh bad ryngkat lang ruh ngi jop ia ki. Ha kawei ka liang ka pyrthei ka la pait la pra ha ka imlang sahlang, ha sain pyrthei bad ha ka jingiatiplem ruh kumjuh. Dei halor kane ba ka sa wanrah ia ka jingiapher jingmut hapdeng ki ri bad ruh shiing shisem. Ki khristan ruh kim lah lait na kane ka jingialeh pyrshah: hapdeng ki Balang bad ruh ki parabriew, ki jingiapher jingmut ki kylla long eh kum ki maw bad ka wanrah ia ka jingiapait iapra. Dei ha kum kane ka por bad khyllipmat haba ngi long ki sakhi sha ka jingsuk hapdeng ki jing ia bun jait ba bun rukum kata kan long kaba kongsan.

Ha ki bun ki ri mynta, kine ki jingiashut iashrut la nang pynbun shuh shuh ha kaba ngi la duh noh ia ka jingshaniah ha ki kynhun Balang Khristan kaba paw ha ka jingshah leh ibein ha ka met ka phad bad kumjuh ruh ha ka jingshahlehbein ia ka jinglong mynsiem ha ki. Bun ki briew kila iohi dalade ba ia ka jingshahniah jong ki la shah shet kylla. Ha ki kynhun duwai (Taize) bad ha kiwei ruh kumjuh bad ha ki snem kiba dangshen ngi la shim ia ki bad kine ki jingkylli kiba la ktah shisha kiba long ka jingma ia ka longbriew manbriew. Bad ngi la kwah ban leh baroh kat kaba ngi lah khnang ba ka Taize kan long ka jaka ba biangtam (safe) na ka bynta uwei pa uwei u briew.

Ia ka Balang la khot bad la niew ba ka long ka jaka paralok ia baroh. Na ka bynta kane ka jingthmu, ka jingkylla kabamut bashisha ka long kaba donkam mynta da ka jingngeit ba khlem khohnioh ia ka Gospel jingpynim. U Khrist, da ka jingieid jong U, U la leit shaduh kata ka thong ban aiti noh ialade, ha kaba U la plie ia kata ka umpohliew bathymmai ha kaba ngi baroh ngin tong ia ka bor nangta khnang ban gin ia im kum shi hymmen shipara, ban sam lem ia ka akor ka burom sha kiwei pat ki para briew bad ban sumar ia ki jynthaw baroh. U Khrist U kwah ia ngi ban long da kaba ngi ialongtylli lang kawei kum shi hymmen shipara, kaba long lka dak ka shin kaba U la wan ban pyniatylli ia baroh ki jaitbynriew ha ka jingieid U Blei.

Nga kwah ba kine ki jingtyrwa na ka bynta u snem 2022 kin khot ia ngi ban kylli ialade: kaei ka kamram kaba ngi lah ban leh ban iarap ia ka jingiatylli ban san ban heh ha ki iing ki sem jong ngi bad kumjuh ha ki jingthaw baroh, bad kito kiba jan bad ngi, ha ki kynhun Balang jong ngi bad ha ki kynhun jaitbynriew bapher bapher bad khamtam eh ha ki dohnud bad mynsiem jong ngi.

Brother Alois

Ka Jingiaid Riewblei sha ki jaka bakyntang jong ka Jingshaniah 2022

Wat la ngi shah ktah ha ka khlam ngi kyrmen ba ngin lah ban bteng ia ka jingiaid riewblei sha ki jaka kyntang da ka jingshaniah sha Taize bad kiwei de ki jaka.

Ka jingiakynduh bashisien shitaiew ha ka shisnem ha Taize

- Naduh u bnai Jymmang 8 tarik haduh 15 tarik 2022, ka jingiaid riewblei sha Holy Land.
- Naduh 13 tarik u Naitung haduh 17 tarik u Naitung 2022, ka jingiakynduh lang ki samla Muslim bad ki Kristan.
- Naduh 21 tarik Nailarhaduh 28 tarik Nailar shitaiew ka jingkhmihit na ka bynta kiba 18 snem haduh 35 snem ka rta. Ha kajuha ka taiew lada don kiba kwah ban iashim bynta ha ka prokram bakyrpang ban iad aia ki jingthawbaim ki lah ban leh kumta.

Ka jingabuit banyngkong: ka Jingkmen jong ka Jingaiei

Baroh ngi lah ban noh synniang ia ka lawei jongka jingsuk bad jing iatylli ha ki longing longsem jongngi, kane kan sdang lyngba ka jingiadei iwei bad iwei pat ha ki ing ki sem jong ngi, ki paralokparajor, khamtam ha ki por jingiatynjuh.

Ka jingiatylli jong ki longing longsem kan nangkiew manla ka por lada ngi ailad da lade na ka bynta kito kiba wan na ki kyrdan bapher bapher. Ngin nang lah ban jam shaphrang kynthup iakito kiba ngim lah ban ialeh pyrshah iaki khlem poi pyrkhath? Teng teng ngin sngewlyngngoh ba ngi iohp diang na ki ia kaei kaei kaba ngim poi pyrkhath.

Lada ngim ailad ialade ban shah klun ha ka jingartatien na ka jingtieng ngin iohpdiang iaka jingkmen .Ngin shem ba ngi long kumjuh ha ka jinglong bad jingiadei bad kiwei, kin s aiarap ia ngi ba kin mih paw ha ki por jingsngewsih bad kin long ki nongai jingmut ha jingim jong ngi.

Ha kawei na ki pharshi u Jisu u iathuh ba u briew uba la mynsawjur u la ioh jingiarap na uwei u Nongwei uba ia id lyngba nangta. Da kaba u lehkumta, uta u briew u la shim ia ka rai ban ia id palat iaka jinglongbriew, ka synshar ka khadar bad ka jingiapher niam, ymdei kata ka kam leh isynei parabriew kaba pynlong ia uta u briew uba mynsaw u para marjan jong u bad kane ka don jingmut ia ka jingim jong u ha kata ka sngi. Haduh mynta ngi kynmaw bad ngi ioh mynsiem lyngba kane ka pharshi “U Nong Samaria Babha” (Lukas 10:29 – 37)

“Kawei na ki jingong ha Ri jong ngi u dei u Ubuntu – Ka jingiwbiha jong ka jinglongbriew. U Ubuntu u kren shaphang ka jingshisha ba phim lah ban paw ka jinglongbriew da kaba shong marwei, kane ka kren shaphang ka jingiadei parabriew. Barabor ngi juh pyrkhath tang ialade shimet, ngi pynjngai ialade nakiwei pat, katba ka jingiadei jongphi ka ktah iaka pyrthei baroh kawei”.

La sot na ka jingthoh u Anglican archbishop Emeritus Desmond Tutu, u Nongialeh pyrshah na ka bynta ka jingkylla ba mut ha South Africa.

*Ka jingai jingmut baar | **Ka jingpynlong ia ki jingiakren***

Ka jingdonkam ba ha khmat eh ban wanrah ia ka jinglong kawei ka long ka jingshaniah. Hynrei ha ka jingim briew ka bun sa tang ka jing bym ia shaniah iwei ia iwei. Ka jingpyndonkam da ki ktien bakhor ha ki jing ia tai nia ha ki jaka paidbah bad ha ki social media ka la long man la ka por, bad ki briew ki shong ha ka jingtieng jingsyier. Kum nong in jubab ha kine ki khep? Ngi lah ban jied ban sngap bad iakren. Kane kam mut ba ngi iahap ia kaei kaba kito ki briew ki pynsngew, hynrei ba ngin leh katba lah ban iakren bad kito kiba iapher ha ka rukom pyrkhath bad ngi. To ngin ialeh katba lah ka bor ban kiar na ki jingbym ia sngewthuh jingmut.

To ngin ia kut jingmut ban ym sin kyrteng iano iano ruh, bad ngin ym kren lorni shaphang kiwei. Ngim dei ban pyrkhath sniew ne buh khoh halor ki jingsngew jong kino kino ki briew. Bad ka jingbym ia sngewthuh jingmut, watla kam long kaba shongnia, lah ban pynsngew khlem da pyndonkam ia ki ktien ba khor, hooid ha ki por bad ki khep, haba ym don ka jing bishar hok , ngi donkam ban pynsngew iaka jingdom.

Ki don ki jingmih juba bha ba ngi iada ia ka jingpynshisha ia lade kaba lah ban nang pynjur ia ka jingiapher ha ka imlang sahlang bad kane ka ia hap ruh bad ki riewngeit Khristan. Ha ka jaka ba ngin pynithuh ialade kaba long pyrshah ia kiwei, ngi lah ban pynshisha ialade bad ka jingiasngew don bynta lang da kaba kloï ban pdiang ia kiwei?

*“Ka jingiaieid paralok bashisha bad bajan kalah ban long
Hapdeng ki briew ki bapher ka rukom pyrkhath halor ki mat ba donkam.
Kane ka wanrah iaka jingsngewsih, hynrei ka nang pyniajan bad u paralok
Baieit jong ngi. ”*

Ki kyntien na u riew shympang ka France u Jacques Maritain in 1970

*Ka jingai jingmut balai| **Baroh ngi long shipara***

Ka jingiarap ban wanrah iaka jinglong kawei kamut ka jingkyntait ia ka jingniew shiliang khmat ha ka imlang sahlang. Katto katne tylli ki kynhun ki shem iaka tynrai jong ki na ka jingiakynduh ha ka jingshah kyntait ne ka jingsngew jong kiba bun ngut bad wat jong ka ri hi baroh kawei.

Lem bad ki Khristan jong baroh ki balang, lem bad ki riewngeit jongki thain bapher bapher, lem bad ki kynthei bad shynrang ki bym ngeit ia u Blei, ngi lah ban ialong kawei bad ki briew ki ba kynduh jingeh, kiba shah kyntait, ki nong phet shnong kiba dap da ki jingeh ha ka lynti ia id jong ki.

Ka jingia im shipara ka sdang na ki iing ki sem. To ngin ia khmih sha lyndep jong ka jingiapher bad ban ia long paralok. Bad kum tang in iohi ba ki mynsiem jong ngi kin plie kin nang kynthup. Ngi ju tip mo haduh katno ka jingim bad jingle ba shimet jong ngi ka ktah ia kiwei pat ha sha lyndet ka pyrthei?

Ia ki riewngeit ka jingim kum shipara kam lah ban ia lait na ka jingngeit. U Jisu u ong, "Hakaba phi la leh ia ka ha uwei u barit tam nakineki para jongnga, phi la leh kein ha nga" (Mathaios 25:40). Da ka jingwan jong u sha pyrthei u Jisu Khrist u la long kawei bad baroh ki bynriew. Ngi ia jan sha u ha ba ngi ia jan bad kito kiba la shem jingeh jingkynduh ha ka jingim; ki pynlong ia ngi ban don ka jing ia dei ba kham jylliew bad u.

*"Ka jingeh bakhraw ha kane ka por ka long : kumno ban pynkylla
laka mynsiem kaba dei ban sdang na iwei pa iwei na ngi.
Haba ngi la poi ha trai duh, ban sait ia ki kjat jong kiwei,
ban ieit ia kiwei kum shipara da ka mynsiem baroh,
ka jingshit rhem, kaba lam sha u diengphna, kumta ngi lah ban ong,
"Nga la sdang ban long."
Ki kyntien na ka nongthoh khubor ka America ka Dorothy Day,
Ha ka jingiakhih ia ka hok long briew ha u snem 1963*

Ka Jingaibuit:4

Ka Jingiaylli Jong baroh ki jingthaw u Blei.

Ha kane ka juk ,ngi iohi shai kdar ia ka Jingiaylli Jong ki jingthaw u Blei. Ka jingiadei kam Jong baroh ki jingthaw bairn ka pynlong ia ngi ban sngewthuh ba ngi don ha kawei

ka jingmut,kum shipara hagdeng baroh ki jait jingthaw. Na ka bynta ki bangeit, kane ka pyrthei kaba ngi shong ngi sah kadei ka jingai sngewbha u Blei kaba u la aiti ha ngi ,ia kaba ngi dei ban aiti kylliang sha kawei pat ka pateng. Ngi iohi ha kine ki sngi,haduh katno kane ka pyrthei ka la ringswai bad nang ringsdot na ka daw ka jingleh Jong u khun bynriew ha kane ka juk kaba mynta.Ka jingpynjot ia ka Mariang bad ka jingkylla ha ka Suinbneng ka la ktah jur ia bunbah ki bynta ha sla pyrthei.Bunbah ki briew ki la shah ktah jur ha kine ki jingjia wat haduh ba kin hap ban ieh noh ia la ki iing ki sem Jong ki kaba dei ka jingjia ka bym ju Jia koit ha ki por ki ba mynshwa.

Da ki phew phew snem mynta ,bunbah ki stad pyrkhath ki la maham bad la iathuh lypa ia ka jingjot bad Jing duhjait noh Jong ki babun ki jingthaw kum ki mrad bad ki jingthung ba bunjait na sla pyrthei.

Ha khmat Jong kine ki bor pynjot kiba wan syndet, nuksa _ki bor Jong ka Mariang,(ecolo gical emergencies).ki bor ba dei khmih hapoh ka Ri, ki Internet, ki dawai dashin bad kiwei pat ki long kiba donkam bha ha kum kane ka por ba jynjar. Bun ki khun samla ki shim ia ka jingkitkhlieh da kaba ki tur shakhmat da ka jingshlur ban aiti na ka bynta kane,bad ka dei kaba shisha ba bun na ki ki kylla domriang bad bitar bad ngi sngewthuh ia kane ka bynta.

Kumta ngim dei ban duh jingkyrmen ia kiei kiei kiba lah dep Jia! Hateng hateng ka sdang da ka "jingbym don eiei bad jingthylli ".hynrei ka wanrah pat ia ka jingsdang Jong ka jingkylla dur ha ka Mariang.(Transformation begins).Hynrei na ka bynta kito ki ba ngeit, ka jingshaniah ha u Blei ka pynkhlain ia u briew ban iaishah bad ban pdiang ia kine ki jingeh.

Ngi lah ban kylli ialade,kaei kawei pat ka sienjam ba ngin shim,wat la i long tang i ba rit bad shidur shisur ruh,hato ngi lah mo ban pdiang ia ka ha ki por ki ban sa wan,ban nang pynbha bad pynjylliew ia ka jingkylla dur ha ka Mariang bad ki jingthaw bairn kiba shong hapoh Jong ka.(Ecological Conversion).

Mangi baroh,la ngi dei uei uei bad la ngi don haei haei,ngi lah ban iashim bynta ha ka jingpynkylla dur ia ka Mariang bad ka jinglong ka Suinbneng kumjuh ka jingjot ha ka sawdong ka sawkun. Ban sumar bad ri kyndong ia ki jingthaw Jong u Blei ka long ka kam iarap ba kynja mynsiem bad ban shimti ia kata da ka jingkitkhlieh bad jingaiti lut.Kane kadei ka por kaba jwat Tam.."Ka lawei Jong ki khun ki ksiew Jong ngi bad ki rympei iing Jong ngi ka shong eh ha ka .

Ka jingabuit kaba 5

Ka jingshithrem ha ka jingialong kawei ki Kristan.

Ban wanrah ia ka Jingiatylli, kadei kawei ka jingialeh kaba khraw tam ia ki Kristan.

Kumno ngi lah ban wanrah biang ia kane ka jinglong shipara lada ngi dang bat ia kane ka jingiapait ne jingbymiasngewthuh jingmut?. Ha u Krist ngi Shem ia ka tynrai Jong ka Jingiatylli kaba kham kyrpang. (John17:20_21, Ephesian 2:14). Da kaba u aiti kyrpang halor ka diengphna, u la rah ialade shaduh ki kynjang Jong ka jingieid ha kaba u la pynkhylllem ia ka jingker Jong ka jingiashun kaba la pyniakhlad arliang ia ngi ki briew.

Ka Gospel ka hikai ia ngi ba ngi hap ban pyrkhath sani shaphang kane ka jingiapait bad ban ieng sakhi badei Tang ka jingia tylli kaba biang tam ha kane ka pyrthei kaba dap Tang ka jingiapait iapra. Hato kane Kam dei kata ka jingnoh synniang kaba la tyrwa bad khot sngewbha Tang na ka bynta ki Kristan khnang ba ki ling ki sem Kristan jongi kin ia im kum shipara? Kane kadei kata ka jait Jing sakhi bad "ka kren khamjam ban ia ka ktien."

Ka Gospel ka hikai bad pynbor ban pynrung ia kata ka mynsiem Jingiatylli ha ngi. Ngi baroh ngi lah ban long ki nong wanrah Jingiatylli da kaba ngi trei borbah ban pyniadei paralok bad pyn iajan da kaba sngap ia kiwei la kadei hangno hangno ruh.

Ha ka Jing iakren jing ia syllok ryngkat ki jaitniam Kristan bapher bapher, ka jingiapher kaba dang don haduh mynta dei ban shimkhia bad ka jingwadbniha ia ki rukom im bashisha ka long kaba donkam tam. (Theological research). Hynrei tang ka jingia kren kan nym wanrah ia u soh bad yn nym iohi ia ka Jingiatylli haba paw.

Ban tur shakhmat, ngi dei ban ialum lang bunsien hapteng ki kristan kiba la shah pynbaptis kiba dei na ki kynhun niam bapher bapher, ban iadwai lang kawei da kaba pynshong nongrim na ka Ktien Jong u Blei. Mano ba tip? U Mynsiem Bakhuid un leh Kam phylla ia ngi. Ngi lah ruh ban shem ba dei u Jisu uba tehsong iangi kawei bad ba ka jingieid Jong u Krist Kan tyngshain bad nang iai thaba haba ngi la ithuh bad shem ba ngi dap tang da ka jingduna ba ngi kloj ban pdiang da ka jingheh mynsiem na kiwei ruh.

Kaba kongsan tam kadei ka jingklouj ban pdiang na kiwei bad ban Sam lem sha kiwei pat, hynrei ym ban ngop ha kiei kiei ki ba lah ban pynkylla iangi na kaei kaba la don lypa, (dogmatic relativism) hynrei ban pynpoi sha ka thong kaba ngi sngewthuh ba kum ki riewngeit ka don ka jingkordor Jong ka jingngeit (Apostolic faith) bad ba lah ban pynpaw shabar ha kano kano ka rukom, hynrei ha kaba kut Kan pynpoi lang ia baroh ha kajuha ka thong. (Converging lines). Na ka bynta kaba sah, donkam ia ka jingkyrmen, ka jingthehsei u mynsiem u Blei bad ban long kiba la khreh ban pdiang ia ka.

Ka jingai jingmut kaba hynriew (6)/Ai ba U Blei Un pyniatylli ia ki dohnud jong ngi.

Ngin ai lad ia ka jingiatylli bad jingialong kawei ban khie ban san. Ngi donkam ka jinglen lade ha ka jingim jong ngi. Kata ban ngin sdang na la ki jong ki dohnud.

Na ka jingpule na ki Psalm ki jingduai jong ngi ki briew sha u Blei “Pynkhuid ia ka dohnud jong nga khnang ban pyndonburom ia ka kyrteng jong Me” (Psalm 8, 6:11).

Ban iaaid shakhmat sha ka jinglong kawei ba hapoh jong ngi, kam da donkam eh ban jied ia ki jingkwah jong ngi, pdiang ba ngin nym lah ban mad lut baroh. Lada don kiba lah ban pyndem hakhmat jong ngi, to ngin pyrshang ban pyniapher kano ka ba lah ban ialam shakhmat ia ngi dei ka jingsuk, jingshai ne ka jingkmn.

Ngi dei ban thrang ban pdiang ia ka komunion bad ka jingiatylli ne ka jingialong kawei kan wan na U Blei bad ngin lah ban pynpaw ha ki JIngduai jong ngi. Wat la ki long tang shi kyntien ngin sngap ha ka jingjarjar marwei bad U Blei un iarap ia ngi ban iit ia ka jingmut jong ka jingim bad pynthymmai ia ka jingkloi ban ai lad ia U Mynsiem Bakhuid ba un treikam hapoh jong ngi.

Ban lap ia ka jingiatylli bad ka jinglong kawei ha ka dohnud jong ngi, ka long ban ngin phai khmat sha U Trai Jisu barabor. Ban kham tip shuh shuh ia U. Ngin shaniah tylli ia ka jingsngewbha bad ki jingjynjar sha U. Wat hapdeng ki jingeh jingjynjar bad ki jingshisha kiban sa wan, ngi dei ban bteng ia ka jingiaid lynti kyndon pa kyndon ha kane ka rukom. Shaniah tang ha u Mynsiem Bakhuid, bad ka Jingmihpat jong U Khrist kan don ryngkat bad ngi barabor.

Ban ioh rung sha ka jingjarjar ka mut ban shahshkor ia u Blei. Ban weng noh nalade ia kiei kiei baroh kan iarap ia ngi ban iohsngew ne ban shahshkor ia U Blei. Ka jingmut ban shahshkor ia U Blei kat ia kaei kaba U mon ban pynpaw ha ki jingduai bad kumjuh shabar ka jingduai.

Ngi donkam ia ka mon jong U Blei. Ka jingsngapjar ka iar ne ngam sha ka jinglong ba kynja mynsiem ka jong ngi bad ka jinbysuit niew ne ka jingniew bein ka wanrah ne lum lang ia ka jingbieit. Ngi hap ban lum lang ne bud dien ia ki dienjat, bad bud dien ia u ksai jong ka jingshah khot, ban bud ia ki hukum jong U Blei kan long kum u nongrep uba iohlum na ka lyngkha ia u thiat, kan long ruh ka jinglumlang ki nongwad bniah ban ioh ia ka jingmih na kata ka jingwad bniah.

Na u nongthoh ka ri France bad u nongtrei na ka bynta ka imlang sahlng u **Madeleine Delbrel** ha ka 1968.